

Irányszám: K/2673/1

Érkezett: 2015 JAN 29.

IGAZSÁGÜGYI MINISZTER

Iktatószám: VII-PF/11/2/2015

**Kövér László úr részére
az Országgyűlés elnöke**

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat 2. melléklet 43. pontjában foglaltak megvalósulása érdekében mellékelten megküldöm dr. Staudt Gábor, Szávay István és dr. Lukács László György (Jobbik) országgyűlési képviselők „*Mit tesz az állam, hogy a Cozma és a Szögi család megkaphassa jogos kártérítését?*” című, K/2673. számú írásbeli választ igénylő kérdésére adott válaszomat.

Budapest, 2015. január 29.

Tisztelettel:

[Handwritten signature]
Dr. Trócsányi László

IGAZSÁGÜGYI MINISZTER

Iktatószám: VII-PF/11/2/2015

dr. Staudt Gábor
Szávay István
dr. Lukács László György

Magyar Országgyűlés

Budapest

Tisztelt Képviselő Urak!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 42. § (9) bekezdésében foglaltak alapján írásbeli választ igénylő „*Mit tesz az állam, hogy a Cozma és a Szögi család megkaphassa jogos kártérítését?*” című, K/2673. számú kérdésükre az alábbi tájékoztatást adom:

I. Engedjék meg, hogy a fontosabb fogalmak meghatározásával kezdjem a válaszadást, tekintettel arra, hogy felvetéseik jelentős része már ezáltal is tisztázható:

a) **„kártérítés”**: a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 54. §-ában foglaltak szerint a sértett, mint magánfél a terhelttel szemben azt a polgári igényt érvényesítheti, amely a vád tárgyává tett cselekmény folytán keletkezett. Tehát a terhelt csak a bűncselekménnyel okozati összefüggésben keletkezett kár megfizetésére kötelezhető. A polgárjogi igényt a büntetőeljárás megindításától legkésőbb az elsőfokú bíróság határozathozatal céljából tartandó tanácsüléséig lehet bejelenteni. **A polgárjogi igényt megalapozó kárt a magánfélnek kell bizonyítania. A büntetőeljárás során nincs mód nem vagyoni kár érvényesítésére, ilyen esetben polgári peres eljárás keretében lehet a kártérítési igényt érvényesíteni.**

b) **„bűnügyi költség”**: a Be. 74. § (1) bekezdése szerint az a költség:

- amelyet az ügyben az eljárás megindításától a büntetés végrehajtásának befejezéséig, továbbá a rendkívüli jogorvoslati eljárás, valamint a különleges eljárások során az állam előlegezett,

- továbbá a terheltnek, a sértettnek, a magánfélnek, a pótmagánvádlónak és a magánvádlónak, a terhelt és a sértett törvényes képviselőjének az ügyben felmerült készkiadása, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte,

- valamint a kirendelt védőnek és a sértett, a magánfél, valamint a pótmagánvádló képviselőjének készkiadása és díja, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte.

A jogerős bírósági határozat kötelezi a bűnösnek kimondott vádlottat a büntügyi költség megfizetésére. Amennyiben önként nem teljesít, úgy annak végrehajtása felől kell intézkedni. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (a továbbiakban: Vht.) 165. § (1) bekezdése pedig meghatározza a végrehajtás sorrendjét, amitől eltérni nem lehet. Az állam nem mondhat le az öt illető végrehajtási igényéről. A büntügyi költség egy már előlegezett formában kifizetett összeg annak érdekében, hogy az eljárás zavartalanul lefolytatható legyen, így behajthatatlansága esetén a büntetőeljárásban részt vevő hatóságok működése akár el is lehetetlenülhet.

c) **„vagyyonelkobzás”**: intézkedés, amit az ítélet jogerőre emelkedése után végrehajtanak és az elkobzott vagyon az állam tulajdonába kerül. Mindez azt jelenti, hogy a vagyonelkobzás tárgyát képező vagyon az ítélet jogerőre emelkedésével kikerül a terhelt vagyonából és annak tulajdonjoga az államra száll. Következésképpen egy ezt követően megindított végrehajtási eljárásnak ez a vagyon már nem lehet tárgya. Ugyanakkor vagyonelkobzást nem lehet elrendelni arra a vagyonra, amely a büntetőeljárás során érvényesített polgári jogi igény fedezetéül szolgál.

A végrehajtási eljárás tehát az elkövető fennmaradó vagyonára nézve foganatosítható, abban a sorrendben, ahogyan a Vht. ezt meghatározta: mindent megelőző a gyermektartás, majd az egyéb tartási kötelezettség és csak ezt követően jöhet az állam és minden más érdekelt követelése.

d) **„kárenyhítés”**: a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.) rendelkezései alapján kárenyhítés a fővárosi és megyei kormányhivatalok igazságügyi szolgálata áldozatsegítő osztályaitól kérhető 2006. január 1. napja óta. Kárenyhítésre az a természetes személy áldozat jogosult, akinek sérelmére szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekményt követtek el (tehát a sértett meghalt, vagy testi épsége, egészsége súlyosan károsodott). A jelenleg hatályos szabályok szerint kárenyhítésben részesülhet a bűncselekmény közvetlen fizikai sértettje, illetve annak hozzátartozója is abban az esetben, ha az elkövetés időpontjában egy háztartásban élt a sértettel; akinek az eltartására a sértett köteles, vagy köteles volt; illetve aki a meghalt sértett eltemettetéséről gondoskodott. Az állami kárenyhítés célja, hogy már a büntetőeljárás alatt, jogerős ítélet bevétele nélkül, jogszabály által meghatározott mértékig kompenzálja az áldozatot. A kárenyhítés iránti kérelmet a bűncselekmény elkövetését követő 3 hónapon belül, de legkésőbb a bűncselekmény elkövetésétől számított öt évig lehet előterjeszteni.

e) **„azonnali pénzügyi segély”**: a segély célja, hogy a bűncselekmény vagy tulajdon elleni szabálysértés áldozata gyors, azonnali segítséget kapjon, ha lakhatással, ruházkodással, utazással, étellemezéssel, gyógyítással kapcsolatos, vagy kegyeleti célú kiadásait a bűncselekmény elszívődése következtében képtelen önerőből kifizetni. A cél ebben az esetben tehát nem a cselekménnyel okozott anyagi kár megtérítése, hanem a cselekményt követően kialakult krízishelyzet rövid időn belüli orvoslása. Az igényérvényesítés határideje a bűncselekmény vagy a szabálysértés elkövetését követő öt napra korlátozódik.

II. Kérdésükkel ellentétben tehát, mint az a fentiekből kiolvasható, az állami Áldozatsegítő Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) kártérítést nem, csak azonnali pénzügyi segílyt vagy állami kárenyhítést fizethet az áldozatoknak. Ezek a lehetőségek az Önök által a kérdésükben megemlített családok részére is biztosítottak voltak, ugyanakkor felhívom szíves figyelmét, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 4. §-a alapján azonban az ügyfelekre vonatkozóan személyes adatot az érintettek hozzájárulása nélkül a Szolgálatnak nem áll módjában harmadik személyek részére kiadni.

Felhívom Képviselő urak figyelmét arra is, hogy a romagyilkosságok áldozatai, ill. hozzátartozói számára eddig nem született kártérítést megállapító ítélet **sem polgári peres eljárás keretében, sem pedig a büntetőeljárás során érvényesített polgári jogi igény kapcsán**. Az állami segítségnyújtást esetükben az érintettek nagy számára, és gyilkosságok által okozott traumán túli - gondoljunk itt arra, hogy egyes családok nem csupán a családfenntartót, de otthonaikat is elveszítették - jelentős vagyonvesztésre tekintettel a 2008-2009-es romagyilkosságok túlélő sértettjeinek és közvetlenül érintett egyéb áldozatainak megsegítéséről szóló 532/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet külön is szabályozza.

A kártérítés tekintetében engedjék meg, hogy megemlítsem, hogy arról nem az állam, hanem a bíróságok döntenek. A bíróságok függetlenek és nem politikai szempontok, hanem a hatályos jogszabályok alapján hozzák meg döntéseiket.

Az állami kárenyhítésről szóló döntést pedig a Szolgálat szintén a jogszabályok alapján, szigorúan szabályozott rendben hozza meg. Mind a bíróság, mind a Szolgálat döntése ellen jogorvoslati lehetőség áll az érintettek rendelkezésére.

Jelezni kívánom, hogy az áldozatsegítő szolgáltatások tekintetében Magyarország megelőzi az átültetendő szabályokban foglalt uniós elvárásokat is abban a tekintetben, hogy az azonnali pénzügyi segíly, mint jogintézmény nagyon kevés országban létezik, és annak nyújtását az Európai Unió sem várja el a tagállamoktól.

Budapest, 2015. január 29.

